

Олег Заяць

здобувач вищої освіти

факультету підготовки фахівців

для підрозділів стратегічних розслідувань

Науковий керівник:

Кирило Недра

завідувач кафедри гуманітарних дисциплін

та психології поліцейської діяльності

Дніпропетровського державного

університету внутрішніх справ,

кандидат історичних наук

ПСИХОЛОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ СПРИЙНЯТТЯ РЕАЛЬНОСТІ У КОНТЕКСТІ ПЕРЕХІДНИХ СУСПІЛЬСТВ

У наш час проблема психології сприйняття реальності у перехідних суспільствах є дуже важливою для суспільства. Як взагалі молодь розуміє термін «Реальність» і чи може вона відрізнити реальність від ірреальності та, як же це скажеться на проблемі перехідних суспільств?

Однією з рис особистості є розуміння конкретної відмінності між реальністю та ірреальністю (підсвідомістю). Особистість сама вирішує: вважати себе суб'єктом життєвих ситуацій, чи автором того, що коїться навколо.

Смисловий простір, що є важливим для формування індивіда, перш за все з'являється тоді, коли людина будує у собі власне «Я», набуваючи досвід у сфері визначення подій своєї поведінки у життєвих ситуаціях, вмінні усвідомлювати урок, навчаючись на власних помилках.

Не менш важливим для цієї ситуації є термін «Самопроєктування», що є завданням для самої особистості, у процесі розв'язання якого людині слід осмислити себе, власну життєву ситуацію та перспективу. Переглянути свою позицію у ціннісно-сміслових координатах самого себе.

Віднесемо також прикметник «байдужий», який позначає особистість, втратившу почуття співпереживання. Байдужість протиставляється симпатії, вона блокує будь-яку мотивацію людини допомагати та здійснювати самопожертву. Слово "апатія" є одним з негативних результатів байдужості. Воно має декілька значень:

1. психічний стан, що передбачає повну відсутність емоцій та бажань, свого роду "емоційно-мотиваційний параліч";

2. моральний ідеал людини, яка вільна від бажань, спокійно, без страждань переживає втрати та керується тільки розумом.

Більшість немодернізованих культур, особливо якщо їх представники проживають у складі полікультурного держави, належать саме до "посттрадиційним" суспільствам. Представників "посттрадиційного" або перехідного суспільства відрізняє ряд нових рис:

- "відкритість" нових способів взаємодії з людьми і освоєння нових професійних навичок;

- зростання незалежності від влади батьків, локального колективу, церкви;
- відхід від пасивного фаталізму при зустрічі з новими нетрадиційними явищами;
- прагнення до досягнення більш високого професійного і освітнього статусу;
- здатність планувати справи і реалізовувати дії, "вписуючи" їх точні відрізки часу;
- зростання інтересу до соціального і політичного життя, розширення «кругозора».

Проблемність перехідних товариств пов'язана з неодноразовістю перетворень різних сфер культури і соціальної організації: ціннісно-сміслові орієнтації, соціальні норми, звич-

ки, зразки поведінки. Але якщо на інституційному рівні можна раціонально контролювати процес перебудови, то ціннісно-нормативний рівень з труднощами і далеко не повністю піддається усвідомленню. Відповідні їй механізми - більш жорсткі і консервативні.

Одна з проблем модернізації - конфлікт цінностей. Багато цінності західної культури не вживаються у деяких культурних середовищах. Індивідуалізм, наприклад, визнається як суто західний продукт. У зв'язку з цим становить інтерес вивчення західними вченими проблемами "сучасної особистості".

Як впливають на людини сучасні процеси? Які особистісні установки, якості, цінності, звички в ньому формуються? Деякі автори намагалися виділити "особистісний синдром", "сучасний менталітет" (Р. Белла) або модель "сучасної людини" (А.С. Інкелес). Особистісна зрілість передбачає досягнення відповідності між груповими самоідентифікаціями людини та її внутрішнім, своєрідним змістом. Напрямок особистісного розвитку індивіда, носія певної культури, має відповідати цінностям, прийнятим у даній культурі, і неможливо виділити особистісні властивості, ідеальні для всіх часів і народів. Причому міжкультурні відмінності, ймовірно, відносяться не стільки до набору необхідних культурою особистісних властивостей, скільки до різного розуміння їх наповнення.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ:

1. 1. Байдужість, апатія [Електронний ресурс]. – Режим доступу до ресурсу: http://psychologis.com.ua/bezrazlichiezpt_apatiya.htm.
2. Божович Л. И. Психологические закономерности формирования личности в онтогенезе // Проблемы формирования личности: Избранные психологические труды / Под ред. Д. И. Фельдштейна. М.: МПСИ, Воронеж: НПО "МДЭК", 2001. – 352 с
3. Дідух О. Байдужість [Електронний ресурс] / О. Дідух. – 2010. – Режим доступу до ресурсу: <http://old.dyvensvit.org/blogs/568.html>.
4. Додонов Б.И. В мире эмоций / Б. И. Додонов. – К.: Политиздат. – 1987. –140 с.
5. Короткий курс лекцій з дисципліни «Соціологія» [Перехідні суспільства 1,2,10]

Вероніка Кир'янова

*здобувач вищої освіти (магістерський рієнь)
факультету підготовки фахівців
для органів досудового розслідування*

Науковий керівник:

Інна Шинкаренко

*доцент кафедри гуманітарних дисциплін
та психології поліцейської діяльності
Дніпропетровського державного
університету внутрішніх справ,
кандидат психологічних наук, доцент*

ПРОТИДІЯ ФЕЙКОВІЙ ІНФОРМАЦІЇ В СОЦІАЛЬНИХ МЕДІА

Багато країн світу знаходяться у центрі інформаційної війни, Україна далеко не виключення, одним із засобів ведення якої є фейкова інформація. Фейкова інформація в соціальних медіа поширюється через блоги і мікроблоги, соціальні мережі, віртуальні соціальні світи і т.д. Найчастіше фейкова інформація пов'язана з політичними і військовими діями між різними країнами. Основними носіями такої інформації є агенти країни-агресора, які розповсюджують неправдиві чутки. Основна ціль таких агентів ввести людей в оману. Але, як показує практика, не лише агенти поширюють неправдиві чутки в соціальних медіа, періодично і професійні журналісти поширюють фейкові повідомлення на своїх соціальних сторінках у мережі. Відрізнити правду від обману іноді дуже складно, тому боротись з такою інформа-